

MINISTERUL
PUBLIC

PARCHETUL DE PE LĂNGĂ ÎNALTA CURTE DE
CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECTIA JUDICIARĂ – SERVICIUL JUDICIAR CIVIL

Operator date nr.3883

Nr. 11519/3903/III-5/2022

din 09.03.2023		
Înalta Curte de Casație și Justiție		
Secția Unificată		
Intrare dosare	R.C.L.	nr. 7
Anul 2022	luna 03	ziua 09

Doamnei,

judecător Corina Alina CORBU

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Stimată doamnă președinte,

Vă înaintăm recursul în interesul legii declarat în conformitate cu prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă, referitor la problema de drept privind „Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 651 alin. (1) teza I din Codul de procedură civilă raportat la art. 109 din același act normativ, în sensul de a se stabili dacă instanță de executare poate fi judecătoria în a cărei circumscripție teritorială se află, la data sesizării organului de executare, dezmembrământul fără personalitate juridică al unei persoane juridice de drept privat, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta”.

În temeiul dispozițiilor art. 515 Cod procedură civilă, au fost anexate recursului în interesul legii, pentru exemplificare, copiile hotărârilor judecătorești menționate în conținutul acestuia.

Cu deosebită considerație,

PROCUROR ȘEF SECȚIE
Antonia-Eleonora CONSTANTIN

Anexa I

1. Decizia nr. 1967 din 07.10.2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția I Civilă, în dosarul nr. 30944/299/2019;
2. Decizia nr. 1011 din 22.03.2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția I Civilă, în dosarul nr. 15637/280/2017;
3. Decizia civilă nr. 176 din 15.04.2021, pronunțată de Tribunalul Vrancea – Secția I Civilă, în dosarul nr. 3484/231/2019*;
4. Sentința civilă nr. 2673/2019 din 11.06.2019, pronunțată de Judecătoria Slatina – Secția Civilă, în dosarul nr. 2372/311/2019, definitivă;
5. Decizia civilă nr. 159/Ap din 30.03.2017, pronunțată de Tribunalul Satu Mare – Secția I Civilă, în dosarul nr. 5488/296/2015.

Anexa II

1. Decizia nr. 1967 din 06.11.2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția I Civilă, în dosarul nr. 2693/231/2019;
2. Decizia civilă nr. 349 din 28.09.2021, pronunțată de Tribunalul Vrancea – Secția I Civilă, în dosarul nr. 3931/231/2019, definitivă;
3. Sentința civilă nr. 2470 din 31.03.2016, pronunțată de Judecătoria Buzău, în dosarul nr. 3486/200/2016, definitivă;
4. Sentința civilă nr. 1355 din 11.06.2020, pronunțată de Judecătoria Suceava, în dosarul nr. 11468/55/2019, definitivă;
5. Sentința civilă din 22.12.2021, pronunțată de Judecătoria Iași – Secția Civilă, definitivă;
6. Sentința civilă din 22.11.2021, pronunțată de Judecătoria Iași – Secția Civilă, definitivă;
7. Sentința civilă nr. 11610 din 23.06.2016, pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București – Secția Civilă, în dosarul nr. 27143/299/2016, definitivă;
8. Încheierea civilă nr. 11648 din 12.08.2019, pronunțată de Judecătoria Constanța – Secția Civilă, în dosarul nr. 20605/212/2019, definitivă;
9. Sentința civilă nr. 1330 din 09.02.2018, pronunțată de Judecătoria Constanța – Secția Civilă, în dosarul nr. 2188/212/2018, definitivă.

Nr. 11519/3903/III-5/2022

din 09.03.2023

Către

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI DE JUSTIȚIE

În conformitate cu prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă, formulez prezentul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

În practica judiciară s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la următoarea problemă de drept:

„Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 651 alin. (1) teza I din Codul de procedură civilă raportat la art. 109 din același act normativ, în sensul de a se stabili dacă instanță de executare poate fi judecătoria în a cărei circumscripție teritorială se află, la data sesizării organului de executare, dezmembrământul fără personalitate juridică al unei persoane juridice de drept privat, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.”

În problema de drept indicată a fost verificată din oficiu jurisprudența instanțelor de judecată, constatându-se următoarele orientări:

I. Într-o primă orientare, observată și la nivelul instanței supreme în soluționarea conflictelor negative de competență, se consideră că dispozițiile art. 651

alin. (1) din Codul de procedură civilă se completează cu prevederile art. 109 din Codul de procedură civilă, care reglementează un caz de competență teritorială alternativă, astfel încât, în ipotezele prevăzute de acest din urmă text, **instanță de executare poate fi și judecătoria de la locul unde se află dezmembrământul fără personalitate juridică al persoanei juridice de drept privat.**

Aceste instanțe au arătat că, pentru determinarea instanței competente, nu prezintă relevanță aspecte referitoare la situația particulară a persoanei juridice executate silit, respectiv, dacă aceasta are personalitate juridică, patrimoniu propriu sau capacitate de folosință, întrucât asemenea aspecte excedează dispozițiilor art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care nu fac o atare distincție, ci se raportează numai la sediul debitorului, în sensul de persoană executată silit.

S-a reținut că existența personalității juridice nu este o condiție care trebuie îndeplinită de o persoană pentru ca aceasta să fie parte în proces, câtă vreme, potrivit art. 56 alin. (2) din Codul de procedură civilă, o entitate fără personalitate juridică poate sta în judecată, dacă este constituită potrivit legii. (*Anexa I*)

II. În cea de-a doua orientare, se consideră că potrivit art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă **competența teritorială a instanței de executare se stabilește în raport cu sediul principal al debitorului**, dispozițiile art. 109 Cod de procedură civilă nefiind aplicabile, chiar și atunci când titlul executoriu conține dispoziții care se execută la sediul dezmembrământului persoanei juridice de drept privat sau privesc obligații ce izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.

Astfel, dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă aparțin dreptului comun în materia stabilirii competenței teritoriale, în timp ce dispozițiile art. 651 din Codul de procedură civilă stabilesc o competență teritorială exclusivă.

Pentru a putea reține un presupus caracter alternativ al competenței teritoriale a instanței de executare, ar trebui ca, acest aspect să fie prevăzut expres în chiar dispozițiile art. 651 din Codul de procedură civilă, el neputând rezulta din interpretarea normei de drept comun. (*Anexa II*)

Consider că prima orientare jurisprudențială este în litera și spiritul legii, pentru următoarele motive:

§ 1. Esența problemei de drept și repere de argumentative.

Problema de drept a cărei soluționare este solicitată în prezentul recurs în interesul legii constă în a se stabili dacă dispozițiile art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă se completează sau nu cu prevederile art. 109 din Codul de procedură civilă, care reglementează un caz de competență teritorială alternativă, astfel încât, în ipotezele prevăzute de acest din urmă text, instanță de executare poate fi judecătoria de la locul unde se află dezmembrământul fără personalitate juridică al persoanei juridice de drept privat, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.

În ipoteza recursului în interesul legii, acest dezmembrământ are calitatea de debitor al obligațiilor stabilite în titlul executoriu, fiind parte în raportul juridic obligațional din care rezultă creanța a cărei executare silită se solicită.

În prima orientare de jurisprudență se acceptă completarea dispozițiilor art. 651 alin. (1) teza I din Codul de procedură civilă cu prevederile art. 109 din același act normativ. Dimpotrivă, în cea de-a doua orientare, posibilitatea acestei completări este negată.

În motivarea prezentului recurs în interesul legii, problema de drept sesizată va fi analizată în lumina statuărilor din jurisprudența anterioară de unificare și, pe baza argumentelor de interpretare logică și sistematică, se va observa că, cererea de încuviințare a executării silită, fiind soluționată într-o procedură necontencioasă, pentru care normele referitoare la procedura contencioasă sunt aplicabile cu titlu de drept comun, dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă pot fi aplicate în completarea prevederilor art. 651 alin. (1) teza I din Codul de procedură civilă, neexistând nicio incompatibilitate în privința acestei completări, atunci când dezmembrământul fără personalitate juridică al unei persoane juridice de drept privat este debitor al obligației rezultate din titlul executoriu.

§ 2. Precedente de unificare și valorificarea acestora în analiza problemei de drept.

Dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă reglementează un caz de competență teritorială alternativă, arătând că, pe lângă instanța de la domiciliul sau, după caz, sediul pârâtului, în cazul în care o persoană juridică de drept privat are un dezmembrământ fără personalitate juridică¹, cererea de chemare în judecată împotriva acesteia se poate face și la instanța locului unde ea are acel dezmembrământ, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din actele încheiate de reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.

În ceea ce privește competența teritorială a instanței de executare, stabilită potrivit criteriilor prevăzute de art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, doctrina² și jurisprudența de unificare a instanței supreme³ au reținut că această competență este exclusivă.

După cum sintetic s-a arătat în decizia în interesul legii nr. 20/2021, regulile de stabilire a instanței de executare nu permit creditorilor să aleagă instanța competentă

¹ Din această categorie fac parte, cel mai adesea, sucursalele, agențiile și punctele de lucru.

Potrivit art. 43 din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, modificată și completată:

„(1) Sucursalele sunt dezmembrăminte fără personalitate juridică ale societăților și se înregistrează, înainte de începerea activității lor, în registrul comerțului din județul în care vor funcționa.

(2) Dacă sucursala este deschisă într-o localitate din același județ sau în aceeași localitate cu societatea, ea se va înregistra în același registru al comerțului, însă distinct, ca înregistrare separată.

(3) Celelalte sedii secundare - agenții, puncte de lucru sau alte asemenea sedii - sunt dezmembrăminte fără personalitate juridică ale societăților și se menționează numai în cadrul înmatriculării societății în registrul comerțului de la sediul principal.

(4) Nu se pot înființa sedii secundare sub denumirea de filială.”

Potrivit art. 13¹ din OG nr. 26/2000, cu privire la asociații și fundații, modificată și completată:

„(1) Asociația își poate constitui sucursale, ca structuri teritoriale fără personalitate juridică.

(2) Sucursalele se constituie prin hotărâre a adunării generale.

(2¹) Sucursalele își pot desfășura activitatea numai după înscrierea lor în Registrul asociațiilor și fundațiilor. Cererea de înscriere, însoțită de hotărârea adunării generale, se va depune la grefa judecătoriei în a cărei circumscripție își are sediul asociația, prevederile art. 8-12 aplicându-se în mod corespunzător.

(3) Sucursalele desfășoară activitățile date în competența lor de către asociație.”;

² E. Oprina, comentariu art. 651 din Codul de procedură civilă în „Noul Cod de procedură civilă. Comentat și adnotat”, Vol. II, coord. V. M. Ciobanu, M. Nicolae, Editura Universul Juridic, București, 2016, n. 4, p. 408-409; C. Lungănașu, *Competența instanței de executare și a executorului judecătoresc în procedura execuțională-câteva probleme*, Universul Juridic Premium nr. 7/2022 - <https://lege5.ro/App/Document/gezdemzge2to/competenta-instantei-de-executare-si-a-executorului-judecatoresc-in-procedura-executionala-cateva-probleme?pid=484984398&expression=#p-484984398> - pagină consultată la 3.03.2023;

³ Decizia nr. 20 din 27 septembrie 2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1083 din 11 noiembrie 2021, paragrafele 58, 60 și 65;

din punct de vedere teritorial, fiecare regulă dintre cele prevăzute de art. 651 din Codul de procedură civilă fiind aplicabilă strict sub rezerva ineficienței normei anterioare, de unde rezultă o aplicare etapizată și exclusivă, ceea ce, aprioric, elimină posibilitatea unui conflict de reguli sau existența vreunui drept de opțiune în favoarea creditorului. Numai cea din urmă regulă, aplicabilă în ipoteza în care nici debitorul și nici creditorul nu își au domiciliul sau sediul în țară, recunoaște un drept de opțiune în favoarea creditorului, prin aceea că lasă la latitudinea acestuia posibilitatea de a determina instanța de executare prin depunerea cererii de executare silită la unul dintre executorii judecătorești care au sediul profesional în raza teritorială a respectivei judecătoria⁴.

Un al aspect rezultat din jurisprudența de unificare anterioară⁵, esențial pentru analiza problemei de drept din prezentul recurs în interesul legii este dat de **unicitatea instanței de executare**, în sensul că, încă de la momentul încuviințării executării silite (care reprezintă condiția esențială a demarării efective a procedurii execuționale) este determinată instanța de executare, iar aceasta este unică pe parcursul întregii proceduri de executare silită potrivit art.651 alin. (2) din Codul de procedură civilă⁶.

Pe cale de consecință, ulterior admiterii cererii de încuviințare a executării silite, (care reprezintă condiția esențială demarării efective a procedurii execuționale), calitatea de instanță de executare a instanței care a încuviințat executarea nu doar că este câștigată, dar rămâne aceeași pe întreaga durată a procedurii execuționale, ceea ce înseamnă că, în respectiva executare silită, nicio altă instanță nu va putea fi apreciată ca instanță de executare, motiv pentru care – exceptând derogările anume prevăzute de lege, cum este cazul contestației la titlu – toate cererile și incidentele procedurale care vor apărea pe parcursul executării silite vor reveni în competența acelei instanțe de executare.

Altfel spus, odată stabilită instanța de executare în raport cu criteriile teritoriale prevăzute de art. 651 din Codul de procedură civilă, aceasta va rămâne aceeași pe

⁴ Ibidem, paragraful 58;

⁵ Decizia nr. 27 din 6 decembrie 2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 10 februarie 2022;

⁶ Art. 651 alin. (2) din Codul de procedură civilă: „Schimbarea domiciliului sau sediului debitorului ori, după caz, al creditorului după începerea executării silite nu atrage schimbarea competenței instanței de executare.”;